

АСОЦИАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИЯ ДУХ

Вания Велкова

**Член на Управителния съвет на Асоциацията на българските училища в чужбина
за в. "България Сега"
www.Bulgariasega.com**

В словото си по повод 1300-годишнината от основаването на българската държава известният руски академик Дмитрий Лихачов формулира своята знаменита мисъл за България като „държава на духа“. През последните години тези думи многократно звучат в мен. Съврзани ги не само с България, но и с Асоциацията на българските училища в чужбина, която бих нарекла „Асоциация на българския дух“.

Мисля, че 1-ви ноември, Денят на народните будители, е подходящ повод да Ви запозная със създаването и дейността на Асоциацията, както и с членовете на нейното ръководство, посветили себе си на учителската професия и българското училище, на сплотяването на българското учителство зад граница и съхраняването на българския език у малото поколение българи в чужбина, на популяризирането на българската култура и образователно дело по света.

Асоциацията на българските училища в чужбина е доброволно, независимо, неправителствено и неполитическо сдружение, учредено съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел на Република България, устава и решението на Учредителното събрание. Предполагам, че много от Вас си задават въпроса как е възникнала тя.

Идеята за основаване на Асоциация на българските училища в чужбина се появява през пролетта на 2007 г., когато основатели и директори на няколко български училища зад граница започнаха да обмислят по какъв начин българските училища в чужбина могат да се сплотят, кой е пътят българските училища зад граница да бъдат чути от българската държава, как би могло да се въздейства на българските политики в посока регламентиране на статута на българските образователни звена извън България. Очевидно бе назряла необходимостта от организации, която да обедини българските училища по света. След продължителни разговори, през месец юли 2007 г. в София, се образува Инициативен комитет, който имаше две цели - да извърши допитване сред българските учители зад граница относно необходимостта от създаване на асоциация, както и да подгответи юридическите

постановки за евентуално учредяване на такава асоциация.

Във връзка с това на 19 юли 2007 г. в София се състои Кръгла маса. На нея бе представено и разгледано задълбочено предложението за основаване на асоциация, обединяваща българските училища по света. Присъстваха многобройни гости, сред които 14 представители на български образователни центрове в чужбина. На тази Кръгла маса бе гласувано създаването на асоциация.

Само месец по-късно, на 15 август 2007 г. в Пловдив, бе основана Асоциация на българските училища в чужбина (АБУЧ). Десетте учредители единодушно гласуват устава и подписват учредителния протокол. Денят е паметен.

Този ден донесе след себе си редица други паметни дни, които ще останат в историята на българското образование зад граница. Позволете ми да посочя някои от тях:

- 16.07.2008 г., София - Първа конференция на АБУЧ на тема „Българските училища в чужбина и новата държавна политика за българите зад граница“, проведена в Парламента на Република България под патронажа и с личното участие на г-н Георги Пирински, председател на Народното събрание. На форума присъстват г-н Кирчо Атанасов - зам.-министр на образоването и науката, г-н Йордан Янев - зам.-председател на Държавната агенция за българите в чужбина (ДАБЧ), представители на Комисията по образование към Народното събрание, г-н Иван Станчов - български дипломат и бивш министър на външните работи на България, както и над 120 представители на български училища по света, депутати, духовници, журналисти, общественици, издатели, гости. На срещата се представят обстойни доклади и презентации за дейността на българските образователни звена по света, въпроси, свързани с взаимодействието между българските училища в чужбина и българската държава, както и ролята на българската държава за подкрепата на образоването зад граница.

От този момент нататък държавните институции започват да приемат АБУЧ като достоен партньор.

- 30.07.2009 г. София - Втора конференция на АБУЧ на тема „Роден език и култура зад граница“, състояла се в Националния исторически музей в София, на която лично присъстват зам.-председателят на 41-то Народно събрание - г-н Георги Пирински, г-жа

Членове на Управителния съвет на АБУЧ с министъра на образованието - г-н Сергей Игнатов и зам.-председателя на Народното събрание на Република България - г-н Георги Пирински на Форума в Чикаго, 30.04.2011 г.

Йорданка Фандъкова - министър на образованието, младежта и науката, г-н Божидар Димитров - министър без портфейл, председателят на ДАБЧ - г-н Димитър Димитров, зам.-председателят на ДАБЧ - г-н Йордан Янев, г-н Кривошийски, представител на кабинета на вицепрезидента - г-н Ангел Marin, г-жа Евгения Живкова - председател на Асамблеята „Знаме на мира“, както и над 200 представители на български образователни звена по света, журналисти, общественици, гости. Налице е първият голям успех - чрез Националната програма „Роден език и култура зад граница“ държавата започва да подпомага финансово българските училища в чужбина.

- 29.07.2010 г., София - Трета конференция на АБУЧ на тема „Българските училища в чужбина“, организирана в Аулата на Софийския университет „Климент Охридски“. Форумът и този път е уважен от двама ресорни министри - г-н Сергей Игнатов, министър на образованието, младежта и науката и г-н Божидар Димитров, министър без портфейл. Участва г-н Милен Люцканов - зам.-министр на външните работи. Присъстват академици от Софийския университет, г-жа Димитрина Ходжева - директор на Фондация „Димитър Бербатов“, над 200 представители на български училища и културни институти по света, журналисти, научни работници, гости. Въпреки намалените наполовина средства, за втора година Националната програма „Роден език и култура зад граница“ подпомага финансово българските училища в чужбина.

- 20.11.2010 г., Мадрид - Конференция на българските училища в Испания, където е съсредоточена най-голямата българска диаспора в Европа. Г-жа Петя Цанева, президент на Асоциация „Балкан“, представя обстоен отчет за широката дейност на 31 български училища в Испания. Членове на Управителния съвет на Асоциацията изнасят доклади за въз-

рожденската мисия на българските училища в чужбина и връзката на тези образователни центрове с българските държавни институции. Присъстват редица преподаватели и настоители от български училища на територията на Испания, представители на български училища от Франция, Португалия, Румъния, Великобритания. Официални гости на срещата са г-н Иван Христов - посланик на Република България в Испания, г-н Костадин Коджабашев - генерален консул на България във Валенсия, председателят на ДАБЧ - г-н Росен Иванов, известният български футболист Христо Стоичков, г-жа Димитрина Ходжева - директор на Фондация „Димитър Бербатов“, видни българи, общественици, журналисти.

- 5.02.2011 г., Дъблън - Първи семинар на българските училища в Република Ирландия и Северна Ирландия на тема „Българските училища в чужбина - проблеми и перспективи за развитие“. На срещата присъства лично посланикът на Република България в Ирландия, г-н Емил Янъзов. Гост на срещата е г-жа Снежина Мечева - говорител на АБУЧ и директор на Българското училище към Посолството на Република България в Лондон, която споделя опита си. Разискват се както специфични аспекти за българските училища в Ирландия, така и глобални теми за българските училища извън България. Набелязва се последователност за поставяне на въпроси относно образоването по български език в чужбина пред държавните институции в България.

- 9.03.2011 г., Лондон - Среща на деветте български училища от Обединеното Кралство Великобритания и Северна Ирландия, както и училищата от Република Ирландия. Организатори са Посолството на Република България във Великобритания, Българското училище към Посолството в Лондон и Асоциацията на българските училища в чужбина.

Следва на 47 стр.